SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 471/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted] [redacted], proti postupu Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. NM-1Nt/14/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. augusta 2025 (doplnenou 4. septembra 2025) domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. NM-1Nt/14/2021. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu konať tak, aby boli dodržiavané články ústavy a dohovoru a priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 20 000 eur. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 17. marca 2021 Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1T/18/2016, v ktorej bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody

podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov.

3. Z argumentácie sťažovateľa v podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 6. februára 2025 podal na Najvyššom súde Slovenskej republiky podanie, ktoré bolo po posúdení jeho obsahu odstúpené okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd listom zo 16. júla 2025 sťažovateľa vyrozumel o tom, že jeho podanie je sťažnosťou podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorú podal proti postupu okresného súdu v konaní o povolení obnovy konania pod sp. zn. NM-1Nt/14/2021. Okresný súd sťažnosť sťažovateľa vybavil tak, že ho informoval o tom, že už 14. januára 2025 bol nariadený termín verejného zasadnutia na 21. máj 2025, ktorý bol zmarený z dôvodu jeho neospravedlnenej neúčasti, a ďalší termín verejného zasadnutia je nariadený na 18. september 2025. Vzhľadom na túto skutočnosť okresný súd zastáva názor, že v napadnutom konaní nedochádza k prieťahom. V závere okresný súd sťažovateľa poučil o tom, že ak nesúhlasí so spôsobom vybavenia sťažnosti podanej podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorú podal na postup okresného súdu v napadnutom konaní, má podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku právo doručiť okresnému súdu vyhlásenie, že na prejednaní sťažnosti podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku trvá, a to do 5 pracovných dní, inak sa na podanú sťažnosť hľadí ako na vzatú späť.

4. Z obsahu sťažovateľom aktuálne podanej ústavnej sťažnosti (jej predmetu) vyplýva, že sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s ďalšími nekoncepčne označenými právami (avšak so zameraním výlučne na okolnosť, že konanie nebolo dosiaľ ukončené), a to opätovne, teda postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. NM-1Nt/14/2021, tak ako to bolo vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 93/2025.

5. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ už v tejto veci podal ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 93/2025-16 z 13. februára 2025 tak, že ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd v uznesení č. k. I. ÚS 93/2025-16 z 13. februára 2025 v podstatnom (body 13 a 14) konštatoval, že „sťažovateľ v súvislosti s napadnutým konaním okresného súdu uplatnil predmetný právny prostriedok nápravy – sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku (tak ho posúdila predsedníčka okresného súdu). Z listu okresného súdu sp. zn. NM-1Nt/14/2021 zo 14. januára 2025 je zrejmé, že sťažovateľ bol s uplatneným prostriedkom nápravy úspešný, keď mu bolo vyhovené a došlo k nariadeniu termínu verejného zasadnutia na 21. máj 2025. Okresný súd ho zároveň poučil v zmysle § 55 ods. 4 Trestného poriadku (pozri aj bod 8 tohto uznesenia, pozn.). V nadväznosti na popísané skutočnosti ústavný súd sumarizuje, že sťažovateľova sťažnosť na postup súdu v okolnostiach prerokúvanej veci viedla k náprave, keďže okresný súd nariadil termín verejného zasadnutia na konkrétny deň, t. j. na 21. máj 2025. Sťažnosť na nečinnosť v konaní pred všeobecným súdom, ktorú sťažovateľ adresoval okresnému súdu, bola v jeho prípade skutočne efektívna a splnila požadovaný účel, v nadväznosti na čo ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny) ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.“.

II.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je posúdenie porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s ďalšími označenými základnými právami postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. NM-1Nt/14/2021. Sťažovateľ sa v aktuálne podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia (i) rovnakých základných práv (ii) vo vzťahu k postupu toho istého orgánu (iii) v tom istom konaní, ako to bolo v prípade ústavnej sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 93/2025.

7. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na vyjadrenie okresného súdu sp. zn. NM-1Nt/14/2021 zo 16. júla 2025, z ktorého vyplýva, že okresný súd vyhovel sťažnosti sťažovateľa podanej podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, keď mu oznámil, že už 14. januára 2025 bol nariadený termín verejného zasadnutia na 21. máj 2025, ktorý bol zmarený z dôvodu jeho neospravedlnenej neúčasti, a ďalší termín verejného zasadnutia je nariadený na 18. september 2025. Vzhľadom na túto skutočnosť okresný súd zastával názor, že v napadnutom konaní nedošlo k prieťahom, pričom sťažovateľa poučil o možnosti podať proti spôsobu vybavenia jeho sťažnosti vyhlásenie podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku o tom, že na prejednaní sťažnosti trvá, a to do 5 pracovných dní, inak sa na podanú sťažnosť hľadí ako na vzatú späť.

9. Ústavný súd konštatuje, že stabilnou súčasťou judikatúry ústavného súdu je názor, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať za účinný právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie sú sťažovatelia oprávnení podľa osobitného predpisu – Trestného poriadku, tak ako to vyplýva z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 1Tost/36/2024 z 25. júla 2024, uznesenie sp. zn. 2Tost/11/2024 z 3. apríla 2024), ako aj ústavného súdu (III. ÚS 263/2021, I. ÚS 293/2022, IV. ÚS 5/2023, IV. ÚS 16/2023, I. ÚS 82/2023, II. ÚS 243/2023, IV. ÚS 40/2025, IV. ÚS 148/2024, IV. ÚS 69/2025, I ÚS 93/2025). Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že taký účinný prostriedok nápravy aj využil, pričom už 14. januára 2025 okresný súd nariadil termín verejného zasadnutia na 21. máj 2025 a následne na 18. september 2025. Sťažnosť na nečinnosť v konaní pred všeobecným súdom sťažovateľ adresoval okresnému súdu v čiastočne odlišnej situácii než v predchádzajúcom prípade posudzovanom ústavným súdom, pretože prvý z oboch nariadených termínov bol odročený s tým, že dôvod odročenia vyhodnotil okresný súd ako neospravedlnenú neúčasť sťažovateľa. Preto aj rozhodnutie ústavného súdu je čiastočne odlišné ako v predchádzajúcom prípade (odsek 5 tohto odôvodnenia), pretože verifikovať tento záver neprislúcha primárne ústavnému súdu.

10. Vo vzťahu k oznámeniu okresného súdu, z ktorého vyplýva zákonom prezumovaný záver o späťvzatí sťažnosti podanej podľa Trestného poriadku, platí, že sťažovateľ mal namiesto podania ústavnej sťažnosti vyhlásiť proti okresnému súdu, že na podanej trestnoprocesnej sťažnosti trvá, čím by založil právomoc nadriadeného súdu vec preskúmať, ktorá predchádza právomoci ústavného súdu, čo zodpovedá odmietnutiu ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, teda odmietnutiu pre neprípustnosť. Ak také oznámenie sťažovateľ urobil, právomoc nadriadeného súdu bola založená, čo zodpovedá dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (ak by bola splnená zákonná náležitosť právneho zastúpenia podľa § 34, § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Tým je predmet aktuálnej ústavnej sťažnosti vyčerpaný.

11. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na to, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (Kulnev proti Rusku z 18. 3. 2010, sťažnosť č. 7169/04, Rudan proti Chorvátsku z 13. 9. 2001, sťažnosť č. 45943/99), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania a je aplikovateľný až na obnovené konanie (rovnako tak aj I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011, IV. ÚS 407/2018, IV. ÚS 578/2020, IV. ÚS 11/2021). Medzi čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým konaním preto neexistuje príčinná súvislosť. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj pri namietanom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého materiálna podstata nekorešponduje s predmetom podanej ústavnej sťažnosti, vrátane čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý má povahu princípu, a nie základného práva a predpokladom vyslovenia jeho porušenia je záver o vyslovení porušenia základného práva. Avšak aj v prípade použiteľnosti týchto ustanovení ako referenčných noriem v konaní pred ústavným súdom by bol záver ústavného súdu rovnaký ako v predchádzajúcom bode.

12. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Vzhľadom na skôr uvedené okolnosti je zrejmé, že sťažovateľ si *a priori* bezúspešne uplatňuje nárok na ochranu ústavnosti podaním ústavnej sťažnosti proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. NM-1Nt/14/2021 a tento nedostatok nie je odstrániteľný ani prostredníctvom právneho zástupcu (odsek 10 tohto odôvodnenia). V dôsledku toho ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

14. Na podklade uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, keďže s nevyhovením žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu (v tomto prípade z procesných dôvodov uvedených v bode 10) také rozhodnutie zákon obligatórne spája (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu